

Sysavkoncernens framtida inriktning och konsortialavtal

Bakgrund

Under 2019 fastlades en justerad affärsidé samt en strategisk riktning mot 2025/2030 för Sysav. Koncernens strategiska inriktning innebär en hög ambitionsnivå med en tydlig strävan mot visionen att "bidra till att skapa världens mest hållbara region, för denna och kommande generationer" med inbyggda risker och möjligheter samt ett därmed relaterat investeringsbehov. Under våren 2019 genomfördes parallellt ett antal dialoger med ägarkommunerna avseende deras syn på nuvarande verksamhet samt förväntningar på Sysavs framtida inriktning. Sammanfattningsvis kunde det konstateras att det hos delägarna kan finnas olika uppfattningar om bolagets framtida inriktning. Några frågor och tveksamheter som lyftes fram var fortsatt energiåtervinning, behandling av utländskt avfall, investeringar i nya resurshanteringslösningar samt närvaro och roll på den konkurrensutsatta marknaden. Nuvarande konsortialavtal upphör att gälla den 31 december 2025, men förlängs med 5 år i sänder om det inte sägs upp av någon av delägarna senast två år före avtalstidens slut. En hos ägarna förankrad syn på Sysavs framtida inriktning bedömdes vara en fundamental del för att ta ställning till frågan om en förlängning av nuvarande konsortialavtal i 5 år alternativt ett förnyat konsortialavtal med samma ägare som idag eller en eventuell förändrad ägarstruktur.

I oktober 2019 tillstyrkte styrelse och ägarsamråd ett arbetssätt där styrelsen i en inledande fas med stöd av en mindre arbetsgrupp tillsammans med delar av bolagets ledning utarbetar ett kunskaps- och diskussionsunderlag, baserat på värdering av olika framtidsscenarioer, som sedan förs vidare till ägarna för fortsatt dialog och beslut om Sysavs framtida inriktning.

I en andra fas var sedan avsikten att ägarsamrådet utser ett "Framtidsråd" med ett mindre antal ägarrepresentanter som speglar ägandet och att via detta slutligt förädla fram en framtidsbild/inriktning med så stor förankring som möjligt bland ägarna, samt värdera behov av ett eventuellt förnyat konsortialavtal alternativt en förlängning av nuvarande avtal.

Arbetet i styrelsens arbetsgrupp genomfördes i stort sett enligt plan under 2020 och avslutades i januari 2021. Baserat på detta arbete fastlade Sysavs styrelse ett förslag till framtida inriktning, vilket förelades Sysavs ägarsamråd i mars respektive maj 2021. Sysavs ägarsamråd beslutade den 26 maj 2021 att: "utse ett utse ett framtidsråd med syftet att i ägarkretsen uppnå en brett förankrad syn på Sysavs framtida inriktning respektive en samsyn i frågan om förnyelse alternativt förlängning av det konsortialavtal som gäller tom 2025. Styrelsens förslag till framtida inriktning enligt ovan skall ses som ett av de underlag som kan utgöra basen för en fortsatt dialog i detta framtidsråd".

Framtidsrådets arbete

Styrelsens förslag till framtida inriktning respektive frågan om förlängning/förnyelse av konsortialavtalet har behandlats i framtidsrådet vid fem tillfällen under perioden november 2021 – juni 2022. Styrelsens bakgrundsmaterial samt förslag till framtida inriktning har använts som underlag i arbetet och fördjupande underlag har tagits fram och presenterats

inom ett antal områden. Vidare har ett kunskaps-/erfarenhetsutbyte genomförts med Danmark med fokus på långsiktig utveckling av energiåtervinning och koldioxidinfångning. Även underlag avseende risker och möjligheter med olika vägval avseende förnyelse alternativt förlängning av det konsortialavtal som gäller t o m 2025 har presenterats och diskuterats. Diskussioner och dialog har förts i en god anda med en stark ambition att försöka hitta en väg framåt som alla ägarkommuner kan ställa sig bakom. Vid framtidsrådets möte den 28 juni 2022 konstaterades att framtidsrådet nu i koncensus har nått en samsyn avseende Sysavs framtida inriktning.

Det genomförda arbetet, de scenarier som värderats samt framarbetat förslag till förtydligad framtida inriktning för Sysavkoncernen har sammanfattats i ett kortfattat pm, vilket återfinnes i bilaga 1.

Framtidsrådet har den 28 juni 2022 också i samsyn enats om att föreslå ägarna att nu gällande konsortialavtal rörande villkor för samarbete i Sysav inte bör sägas upp, vilket innebär att avtalet förlängs på oförändrade villkor under i vart fall fem år från och med den 1 januari 2026.

Fortsatt handläggnings- och beslutsprocess

En fortsatt handläggnings- och beslutsprocess enligt nedan fastlades av framtidsråd och ägarsamråd i juni 2022.

Oktober 2022: Slutligt förslag från framtidsrådet tillställes respektive ägarkommun

Oktober 2022-April 2023: Handläggning och beslut i respektive ägarkommun

Maj 2023: Slutligt ställningstagande i ägarsamråd

Juni 2023: Slutligt beslut i Sysavs styrelse

Detta underlag utgör således underlag för beslut i respektive ägarkommun inför ägarsamrådets slutliga ställningstagande i maj 2023.

Framtidsrådets förslag

Respektive ägarkommun i Sysav föreslås besluta:

- att Framtidens Sysav är en offensiv regional resurshanteringskoncern som erbjuder kommuner, industrier och verksamheter resurshanteringslösningar och samarbeten som skapar största möjliga regionala miljö- och samhällsnytta.
- att Sysav tar tydligt helhetsansvar för såväl attraktiva som mindre attraktiva resursflöden från såväl kommuner som industri och verksamheter. Sysav visar vägen och styr proaktivt mot ökad cirkularitet i samhället, i egen verksamhet och i samverkan med andra aktörer/samarbetspartners. Fortsatta satsningar på ökad materialåtervinning och återbruk är en naturlig del liksom energiåtervinning av de resurser som ej kan, bör eller får materialåtervinnas respektive säker deponi av de resurser som ej ska återvinnas.
- att Med den regionala infrastruktur som bolaget har utvecklat har Sysav också möjligheten att bidra till ett bättre klimatavtryck i Europa genom omhändertagande av utsorterade brännbara avfallsrester i högeffektiv modern energiåtervinning, vilken också kan möjliggöra en ökad lokal elproduktion.

Vidare föreslås respektive ägarkommun i Sysav besluta att Sysavs framtida inriktning som "en offensiv resurshanteringskoncern som skapar största möjliga regionala miljö- och samhällsnytta och även stärker den lokala energiproduktionen" innebär

- att via respektive bolag fortsatt erbjuda sina tjänster och utveckla samarbeten med såväl ägarkommuner som andra regionala kommuner, industrier och verksamheter
- att offensivt och proaktivt verka för en utveckling och ökad andel cirkulära affärer inom främst utökad resurs- och materialhantering och materialåtervinning respektive en påtagligt ökad andel återbruk samt förberedelse för återbruk
- att långsiktigt utveckla och förstärka den regionala energiförsörjningen, primärt genom energiåtervinning ur utsorterade avfallsrester som inte kan återvinnas på bättre sätt och aktivt arbeta för att Sysavs energiåtervinningsverksamhet år 2030 skall vara klimatpositiv genom att bl a minska plastinnehåll i inkommande avfallsrestflöden samt eventuellt realisera en anläggning för infångning och lagring av koldioxid, CCS, eller andra framtida tekniska lösningar.
- att sträva mot att upprätthålla den regionala värmeförsörjningen, om möjligt genom livstidsförlängning av befintliga äldre pannor eller, om rätt förutsättningar finns, investering i ny avfallsförbränningsanläggning som ersätter äldre avfallspannor
- att om möjligt öka elproduktionen i befintliga energiåtervinningsanläggningar samt också vara berett att i samarbete med ägarkommunerna realisera elproduktion ur andra energikällor som kan bidra till att stärka elbalansen i ägarkommunernas region
- att erbjuda ägarkommunerna utförande av de uppgifter som ligger inom ramen för det kommunala ansvar som åligger kommunerna, exempelvis insamling av avfall
- att sträva efter att alla regionala resursflöden, såväl ekonomiskt attraktiva som mindre attraktiva, tas om hand på bästa sätt, vilket är ett av ägarnas ändamål med ägandet av Sysav
- att såväl ekonomiska som andra risker skall vara hanterbara i meningen att de inte allvarligt skall kunna hota koncernens ekonomiska hållbarhet eller förtroende hos olika intressenter

Sysav

Peter Engström,
enligt uppdrag från av Sysavs ägarkommuner utsett framtidsråd